ті застосування заходів державного впливу, притягнення до відповідальності за порушення прав інших осіб.

Так, на думку З. Козака, поза увагою законодавця залишилися питання розуміння систематичності інформування населення, а також конкретних видів ЗМІ, через які поширюватиметься екологічна інформація [7, с. 19]. Тому у цій частині законодавство про доступ до екологічної інформації потребує подальшого вдосконалення.

Отже, право на доступ до екологічної інформації – це закріплена в Конституції України можливість громадян вільно отримувати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, яка ніким не може бути засекречена, і така можливість може бути обмежена тільки законом в умовах воєнного або надзвичайного стану. Право на доступ до екологічної інформації – це абсолютне право громадян, якому кореспондує обов'язок необмеженого кола осіб надавати таку інформацію.

Зважаючи на вищевикладене, можна зробити висновок, що чинне законодавствоУкраїни містить низку недоліків у сфері правового регулювання права громадян на доступ до екологічної інформації, обмежуючи тим самим обсяг можливостей громадян при реалізації зазначеного права, що впливає на екологічну свідомість та культуру населення, зменшує її роль у процесі забезпечення та реалізації права на безпечне довкілля.

Література:

1. Про інформацію : Закон України від 02.10.92 р. № 2657-XII. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2657-12.

2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України.* 1996. № 30. Ст. 141.

3. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 26.06.91 р. № 1264-XII. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1264-12.

4. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України. *Відомості Верховної Ради України.* 1994. № 27. ст. 218.

5. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgibin/laws/main.cgi?nreg=2939-17

6. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgibin/laws/main.cgi?nreg=1264-12.

7. Козак З. Порядок доступу до екологічної інформації: окремі правові проблеми. *Вісник екологічної адвокатури.* 2006. № 30. С. 18–21.

Даниловських В. В.,
студентка 3 курсу 3 групи
Слідчо-криміналістичного інституту
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ЩОДО ПИТАННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ В СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

Однією з актуальних є проблем сьогодення є поводження з відходами, що завдає великої шкоди здоров'ю людей та навколишньому середовищу в цілому. В Україні функціонує майже 6 тисяч офіційних сміттєвих полігонів і ще 30 тисяч неофіційних. Щорічно українці виробляють 700-720 мільйонів тонн сміття різного походження. Загальна маса накопичених відходів уже становить приблизно 36 мільярдів тонн [1]. І з кожним роком цифри стають дедалі більшими. Розв'язання цієї проблеми значною мірою залежить від створення й функціонування міжнародно-правових механізмів, що регулюють відповідні відносини у сфері поводження з відходами. Складовою цих механізмів є право Європейського Союзу (ЄС) спрямоване на регулювання цих відносин.

А саме: Конвенція про запобігання забрудненню моря скидами відходів та інших матеріалів 1972 року; Базельська конвенція про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням 1989 року; Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднення 1997 року; Роттердамська конвенція про процедуру попередньої обґрунтованої згоди відносно окремих небезпечних хімічних речовин і пестицидів у міжнародній торгівлі 1998 року та інші.

До системи спеціальних органів, що займаються питанням охорони навколишнього середовища, у сфери поводження з відходами у ЄС входить Комітет ENVI (Environment, Public Health and Food Safety), що діє у складі Парламенту ЄС; Європейському Агентству з навколишнього середовища, головною метою якого є забезпечення незалежної інформації про стан навколишнього середовища.

В контексті Угоди про асоціацію з ЄС Україна бере на себе зобов'язання з адаптації національного екологічного законодавства до норм Acquis communautaire. Відтак, перед Україною постають завдання з виконання в доволі жорсткі строки зафіксованих в Угоді вимог стосовно імплементації директив у сфері поводження з відходами, зокрема Директива № 2008/98/ ЄС від 19 листопада 2008 року про відходи, Директива № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року про захоронення відходів зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003, та Директива № 2006/21/ЄС від 15 березня 2006 року про управління відходами видобувної промисловості та внесення змін і доповнень до Директиви № 2004/35/ЄС .

Зазначимо ,що положення Директиви № 2008/98/ЄС про відходи мають бути впроваджені одні протягом 3 років, інші – протягом 5 років з дати набрання чинності цією Угодою.Даною Дерективою передбачено: встановлення механізму повного покриття витрат згідно з принципом «забруднювач платить» та принципом розширеної відповідальності виробника (ст. 14); встановлення дозвільної системи для установ/підприємств, що здійснюють операції з видалення чи утилізації відходів, з особливими зобов'язаннями щодо управління небезпечними відходами; запровадження реєстру установ і підприємств, які здійснюють збір та транспортування відходів.

Для прикладу, у Швейцарії чи Швеції практично всі відходи переробляються, спалюються, компостуються. Швеція взагалі закуповує відходи в інших країнах. Тоді як у нас майже всі відходи захоронюються на звалищах без дотримання екологічних, будівельних і санітарних норм [2].

18 липня 2017 року Мінприроди оприлюднив Національну стратегію поводження з відходами основою якої стала Директива 2008/98/ЄС про відходи, в якій передбачено черговість поводження

з ними. Виконання заходів, досягнення цілей і показників розписані Стратегією до 2030 р.

Директива № 1999/31/ЄС про захоронення відходів зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 передбачає: прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу (органів); класифікація місць захоронення відходів (ст. 4); підготовка національної стратегії щодо зменшення кількості міських відходів, що розкладаються під впливом мікроорганізмів, які спрямовуються на полігони (ст. 5); встановлення системи процедур подачі заяв та надання дозволів, а також щодо процедур прийняття відходів (ст. 57, 11, 12 і 14); встановлення процедур контролю та моніторингу під час функціонування та закриття полігонів, а також процедур подальшого догляду після закриття з метою забезпечення їх знешкодження (ст. 12 та 13); впровадження планів очистки існуючих місць захоронення (ст. 14); встановлення механізму обчислення вартості (ст. 10); забезпечення необхідної обробки відповідних відходів перед їх захороненням (направленням на полігони/сміттєсховища) (ст. 6). Ці положення Директиви мають бути впроваджені для існуючих установок/обладнання протягом 6 років з дати набрання чинності цією Угодою. Для будь-яких інших установок/обладнання, що вводяться в експлуатацію після підписання Угоди, положення Директиви застосовуються з дати набрання чинності цією Угодою [3].

Показники, які демонструє Європа в цій сфері, вражають. Зокрема, Польща захоронює на сміттєзвалищах 44 % побутових відходів, Швеція — 0,8 %. Тим часом Україна близько 95 % усіх побутових відходів відправляє на сміттєзвалища. Площа під ними становить уже понад 9 тис. га.

В Україні ж налічується 6,5 тис. законних і близько 35 тис. незаконних сміттєзвалищ, загальна площа яких становить 7 % від території країни. Крім того, легальні звалища не мають відведення, збору та очищення фільтратів (стічних вод) і збору біогазу. Днища котлованів полігонів не ізольовані, що забруднює ґрунти й підземні води. Біогаз, який утворюється внаслідок перегнивання, забруднює атмосферу та викликає загоряння.

В Україні ще наприкінці 80-х було побудовано 4 сміттєспалювальних заводи – у Києві, Дніпрі, Харкові та Севастополі. Найвитривалішим виявився столичний завод «Енергія». Зараз це єдиний функціональний комплекс для спалювання відходів. Саме тут було спалено левову частку львівського сміття. Зважаючи на вік технології, завод потребує масштабної модернізації. Часткові роботи щодо оновлення проводяться уже зараз [2]. Так, трагедія на Грибовицькому сміттєзвалищі у Львові показала, до яких наслідків призводить нехтування цивілізованими способами поводження з відходами. Аналогічна ситуація і на Київських полігонах побутових відходів. На одному з полігонів Києва встановлено газозбірні свердловини метану, проте їх недостатньо, і часом сміттєзвалища палають, забруднюючи довкілля токсинами.

Директива № 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості та внесення змін і доповнень до Директиви № 2004/35/ЄС впроваджує: прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу (органів); встановлення системи, яка забезпечить створення/розроблення операторами (суб'єктами господарювання) планів управління відходами (визначення та класифікація засобів поводження/переробки з відходами; характеристика відходів) (ст. 4 і 9); встановлення дозвільної системи, фінансових гарантій та системи контролю (ст. 7, 14 та 17); встановлення процедур управління та моніторингу видобувних пустот (ст. 10); встановлення процедур закриття та подальшого нагляду за виробничими майданчиками відходів видобувної діяльності (ст. 12); створення реєстру закритих майданчиків відходів видобувної діяльності (ст. 20). Ці положення Директиви мають бути впроваджені протягом 5 років з дати набрання чинності цією Угодою.

На сьогодні Європа відмовляється від спалювання побутових відходів. Зокрема, 26 січня 2017 р. Європейська комісія звернулася до Європейського парламенту з повідомленням про перегляд проводження з відходами в питанні їх спалювання на користь повторного використання та переробки побутових відходів. Зокрема, у Києві на заводі спалюється побутове сміття, але контроль і моніторинг саме за токсичними речовинами не ведеться.

Тому впровадження чи розробка більш ефективної законодавчої бази у поводженні з відходами є дуже актуальним питанням на сьогоднішній день. На прикладі ЄС видно, що впроваджені директив суттєво вплинули на розвиток альтернативних видів переробки, встановлення дозвільних систем, реєстрів та відповідальності в системі поводження з відходами.

Література:

1. Криса О. Переробка відходів – мрія чи реальність? URL: https://kredens.lviv.ua/smittya/.

2. Войцехівська А. Розчистити Україну: місія (не) здійсненна? URL: https://dt.ua/ECOLOGY/rozchistiti-ukrayinu-misiya-ne-zdiysnenna-254196_.html.

3. Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами з іншої сторони. URL: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/.

Єліна А. А.,
студентка 3 курсу, 7 групи
Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Пріоритетними завданнями, що обумовлюють розвиток кожної держави – збереження життя населення. Здорова нація – фізичний і моральний розвиток, здоровий спосіб життя, безпека життєдіяльності. Станом на сьогодні існує велика кількість продукції для споживання національного і імпортного виробництва, але досить часто нешкідливі товари, які мають гарну упаковку, становлять загрозу для нашого здоров'я.

Ціль даної роботи: розглянути питання нормативного-правового врегулювання засад екологічного маркування; визначити юридичні